

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 23 lutego 2024 r.

Pozycja 19

POSTANOWIENIE

z dnia 15 lutego 2024 r.

Sygn. akt P 2/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bartłomiej Sochański – przewodniczący
Bogdan Świączkowski – sprawozdawca
Michał Warciński
Rafał Wojciechowski
Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 lutego 2024 r., pytania prawnego Sądu Rejonowego w Kielcach, czy:

„art. 15zrz¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, wprowadzon[ym] ustawą z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, uchylon[ym] ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw oraz art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw” są zgodne z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

umorzyć postępowanie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. W postanowieniu z 1 grudnia 2023 r. (sygn. akt II K 1042/22) Sąd Rejonowy w Kielcach (dalej: pytający sąd) wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Pytanie prawne zostało sformułowane w związku z zawisłą przed pytającym sądem sprawą o przestępstwo skarbowe z art. 56 § 2 w zbiegu z art. 62 § 2 w związku z art. 6 § 2

w związku z art. 7 § 1 w związku z art. 9 § 3 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2023 r. poz. 654, ze zm.). W uzasadnieniu pytania prawnego pytający sąd przedstawił wątpliwości dotyczące konstytucyjności przepisów stanowiących przedmiot kontroli w zakresie ich wpływu na przedawnienie karalności przestępstw skarbowych.

2. W piśmie z 31 stycznia 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował, że nie zgłasza udziału w postępowaniu.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 193 Konstytucji: „[k]ażdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem”. Sąd Rejonowy w Kielcach (dalej: pytający sąd) przedstawił w swoim pytaniu wątpliwości co do zgodności wskazanych w pytaniu prawnym regulacji ustawowych z wzorcami kontroli w postaci art. 2 oraz art. 31 ust. 1 Konstytucji.

2. Trybunał przypomina, że podstawy umorzenia postępowania prowadzonego przed Trybunałem ustawodawca uregulował w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), który stanowi, że Trybunał na posiedzeniu niejawnym wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania: 1) na skutek cofnięcia wniosku, pytania prawnego albo skargi konstytucyjnej; 2) jeżeli wydanie orzeczenia jest niedopuszczalne; 3) jeżeli wydanie orzeczenia jest zbędne; 4) jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał, a także 5) w przypadku zakończenia kadencji Sejmu i Senatu, w niezakończonych sprawach wszczętych na podstawie wniosku grupy posłów albo grupy senatorów, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji. Trybunał jest zobligowany do kontrolowania, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek wydania wyroku, skutkujących obligatoryjnym umorzeniem postępowania, na każdym etapie postępowania.

3. Przedmiotem kontroli w niniejszym postępowaniu pytający sąd uczynił, po pierwsze, art. 15z¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2023 r. poz. 1327, ze zm.; dalej: ustawa marcowa), który został uchylony 1 października 2023 r. na mocy art. 28 pkt 1 w związku z art. 40 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1860; dalej: ustawa lipcowa). Art. 15 z¹ ust. 1 ustawy marcowej stanowił, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe. W myśl zaś ust. 2 powołanego przepisu, okresy, o których mowa w ust. 1, należało liczyć od 14 marca 2020 r. – w wypadku stanu zagrożenia epidemicznego, oraz od 20 marca 2020 r. – w wypadku stanu epidemii. Po drugie, w zadanym pytaniu prawnym pytający sąd uczynił przedmiotem kontroli art. 39 ust. 1 i 2 ustawy lipcowej. Zgodnie z art. 39 ust. 1 usta-

wy lipcowej, „[t]erminy przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, których bieg zgodnie z art. 15zrz¹ ustawy zmienianej w art. 28 [ustawy marcowej] nie rozpoczął się, rozpoczynają bieg z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie odnoszącym się do art. 28 pkt 1 [ustawy lipcowej]”. W myśl zaś ust. 2 powołanego przepisu, „[t]erminy przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie art. 15zrz¹ ustawy zmienianej w art. 28 [ustawy marcowej], biegną dalej z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie odnoszącym się do art. 28 pkt 1 [ustawy lipcowej]”.

4. Trybunał Konstytucyjny uznał, że udzielenie odpowiedzi na zadane w niniejszej sprawie pytanie prawne jest zbędne, a zatem postępowanie powinno zostać umorzone na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

Zbędność wydania wyroku w niniejszej sprawie wynika z faktu, że Trybunał rozstrzygnął już problem konstytucyjny, objęty zadaniem pytaniem prawnym, w wyroku z 12 grudnia 2023 r. (sygn. P 12/22, OTK ZU A/2023, poz. 101), w którym orzeczono, że „[a]rt. 15zrz¹ ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327, ze zm.) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Pytający sąd powinien zatem rozstrzygnąć zawisłą przed nim sprawę, na kanwie której wywiedziono pytanie prawne, z uwzględnieniem powołanego w zdaniu poprzedzającym wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Oceny, że w niniejszej sprawie zaktualizowała się ujemna przesłanka wydania wyroku, o której mowa w art. 59 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, nie zmienia okoliczność, że w zadanym pytaniu prawnym pytający sąd zwrócił się do Trybunału o zbadanie konstytucyjności nie tylko art. 15zrz¹ ust. 1 ustawy marcowej, lecz także ust. 2 wskazanego przepisu oraz art. 39 ust. 1 i 2 ustawy lipcowej. Art. 15zrz¹ ust. 2 ustawy marcowej oraz art. 39 ust. 1 i 2 ustawy lipcowej nie posiadają bowiem samoistnej, odrębnej w stosunku do art. 15zrz¹ ust. 1 ustawy marcowej treści, ale pozostają z tym ostatnim przepisem w nierozzerwalnym związku normatywnym. Jak wynika z przytoczonej uprzednio przez Trybunał treści rzeczonych przepisów, art. 15zrz¹ ust. 2 ustawy marcowej regulował sposób obliczania okresów wskazanych w art. 15zrz¹ ust. 1 ustawy marcowej, natomiast art. 39 ust. 1 i 2 ustawy lipcowej zawiera przepisy intertemporalne, wprowadzone w związku z uchyceniem art. 15zrz¹ ustawy marcowej przez ustawę lipcową.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.